

Rutine fraværsoppfølging
Søndre Land
Fra fravær til fellesskap

Sist oppdatert August 2025

~~~~~
SØNDRE LAND
KOMMUNE

Avgrensning og sammenheng med andre planer, rutiner og ressurser

Rutinen er en del av plan for trygt og godt skolemiljø. Den må videre sees i sammenheng med kvalitetssystem for tilpassa opplæring og individuell tilrettelegging, og plan for forebygging av omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Rutinen er oppdatert i tråd med ny opplæringslov med tilhørende forskrifter og nasjonalt gitte veiledere og rundskriv gjeldende fra 1.8.24.

Formål med rutinen

Rutinen beskriver gjeldende ordninger for fraværsoppfølging i skolene i Søndre Land. Den tydeliggjør videre ansvarsfordeling i oppfølgingen og forholdet mellom oppfølging av enkeltelever og forebyggende innsatser for alle elever. Basert på gjeldende lovverk og oppdatert forskning (presentert i neste avsnitt) bygger fraværsoppfølging i Søndre Land-skolen på følgende prinsipper:

- Alle skolene skal systematisk registrere og dokumentere alt fravær.
Framgangsmåten for dette er beskrevet i ***rutine for registrering og oppfølging av fravær*** på side 9
- Ved bekymring om fravær skal anbefalt saksgang («Trappetrinnsmodellen» side11) følges.
- I innledende kartleggingsfase skal det settes av tilstrekkelig tid til å avklare om fraværet kan sees i sammenheng med forhold ved: (1) Skole, (2) Hjem, (3) Fritid, (4) Elev, eller en kombinasjon av disse. En grundig kartlegging vil være avgjørende for en målrettet tiltaksplan, ofte med kombinasjon av tiltak rettet mot en av de fire forholdene.
- Skolehelsetjeneste og PPT skal, i tråd med sine mandater, bistå i både forebygging, kartlegging og oppfølging av fravær der skolen anser det som hensiktsmessig. Dette skjer gjennom regelmessige møter (Lokale skolemiljøteam og kontaktmøte), eller etter avtale med den enkelte skole.

Innledningsvis gjengis aktuelt lovverk og faglig utgangspunkt for rutinen.

Kunnskapsgrunnlag

- [One size fits all? Rapport fra Barneombudets ekspertgruppe om skolefravær](#)
- Havik, Trude (2022) Barn og unge som ikke makter eller vil gå på skolen. I: Psykisk oppvekst. Barn og unges psykiske helse fra 0-25 år. ISBN 978-82-91635-46-0. s.275-280.
- Berg, A., & Rogstad, J. (2024). «Skolevegring tilhører ikke skolen alene» Betydningen av kvaliteten på skole-hjem-samarbeidet i tilrettelegging for et inkluderende skolemiljø. Norsk sosiologisk tidsskrift, 8(2-3), 38-52.
- Kjeøy, Ida & Lysvik, Rekke R. (2023). [Kunnskapsstatus om bekymringsfullt fravær i skolen](#). FAFO-rapport 2023:13
- Lund, Gro E. (2024) Fra fravær til fellesskap. Hva kan skolen gjøre? Cappelen Damm Akademisk.
- Lund, G. E., Fisker, T. B., & Hansen, H. R. (2024). Deltagelses (u) muligheter og skolefravær. Norsk sosiologisk tidsskrift, 8(2-3), 7-22.
- Opplæringslova med tilhørende forskrifter og veiledere

Aktuelt lovverk

I opplæringsloven § 10-6 står det

"Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at elever med fravær fra opplæringa blir følgde opp."

I ny opplæringslov gjeldende fra 1.8.24 er det tatt inn at kommunen har en plikt til å sørge for at elever med fravær fra opplæringen blir fulgt opp. Dette skal gjøre det tydeligere enn i dag at det må jobbes for mer nærvær i skolen, og for å bedre mulighetene til å fullføre og bestå. Dette står i ny lov § 10-6. Videre må rutinen sees i sammenheng med § 10-7.

Skolereglar, § 12-4., kommunens plikt til å sikre elever et trygt og godt psykososialt skolemiljø, § 11-1. Tilpassa opplæring & § 11-2. Tilfredsstillande utbytte av opplæringa.

Føringer og presiseringer fra Utdanningsdirektoratet

Formålet med oppfølgingsplikten er å oppnå mer nærvær i skolen og forebygge at elever utvikler bekymringsfullt fravær, for å bedre muligheten for den enkelte til å fullføre og bestå opplæringen.

Oppfølgingsplikten gjelder ved alle typer fravær, og fra første dag en elev er borte fra opplæringen. Oppfølgingsplikten gjelder ikke bare ved høyt eller langvarig fravær. Den gir oss plikt til å følge godt med, og dermed også rett til å bry oss tidlig.

Alt fravær som eleven har fra opplæringen, skal følges opp. Det betyr at kommunen må følge opp elever før de har mistet mye opplæring, og ikke først når fraværet begynner å regnes som høyt. Det innebærer likevel ikke at kommunen får en omfattende handlingsplikt ved alt fravær. I mange tilfeller vil det ikke være behov for nærmere oppfølging fra skolen, for eksempel når årsaken til fraværet er influensa eller andre vanlige helseutfordringer som går over av seg selv. I andre tilfeller vil det være behov for mer oppfølging selv om fraværet er kort. Det gjelder særlig der fraværet gjentar seg.

Kommunen har stort lokalt handlingsrom, og avgjør selv hvordan elevene skal følges opp. Oppfølgingen av den enkelte elev må sees i sammenheng med årsaken til fraværet og hvor langvarig og hyppig det er. Hyppig eller langvarig fravær vil særlig kunne kreve individuelt tilpassede tiltak for at opplæringsretten- og plikten skal kunne ivaretas.

Kunnskapsstatus – årsaker til fravær

Forskning på årsaken til fravær er omfattende og omfatter mange ulike tilnærminger. Her gjengis oppsummeringen fra Kjeøy & Lysvik sin gjennomgang av kunnskapsstatus fra 2023 for å gi en oversikt over mangfoldet i forskningen.

I vår gjennomgang av den skandinaviske forskningen på årsaker til fravær, ser vi at årsakene er mange og sammensatte. Forskningen skiller i hovedsak mellom individuelle, familierelaterte og skolerelaterte årsaker. Selv om denne inndelingen ser ut til å være nokså etablert i forskningsmiljøene, understreker de fleste studiene nettopp at årsakene til fravær er kompliserte og sammensatte. Det er imidlertid bare et fåtall av

studiene vi har identifisert som har gjort analyser på tvers av de ulike faktorene. Dette inkluderer blant annet Ingul mfl. (2012), som finner at de viktigste risikofaktorene for elevens fravær er adferdsproblemer, om foreldrene er i arbeid, egen helse, forholdet til læreren og opplevelser av å bli møtt med respekt på skolen. Forfatterne er overrasket over at angst, depresjon og somatiske plager ikke gir utslag i modellen, når de ses på i sammenheng med de øvrige variablene. Studien til Lomholt mfl. (2022) av sammensatte årsaker finner imidlertid at elevenes psykiske problemer (rapportert av læreren) er den variabelen som forklarer fravær best. Videre finner de sammenhenger mellom elevenes helse, foreldres utdanning og inntekt, familiesammensetning og etnisitet. Disse studiene konkluderer med at de ulike risikofaktorene og årsakene bør studeres sammen.

I de andre bidragene har vi identifisert følgende årsaker til fravær: Innenfor de individuelle faktorene finner vi psykiske plager som angst og depresjon, mangel på søvn og somatiske og subjektive plager som risikofaktorer. Innenfor familierelaterte faktorer finner vi at foresattes helse, utdanning, arbeid og bakgrunn kan ha en sammenheng med elevenes fravær, i tillegg kan det å være utsatt for misbruk være en risikofaktor. Skolerelaterte faktorer til fravær kan handle om skolemiljøet, relasjon til medelever og lærere, å være utsatt for mobbing eller oppleve faglige vansker. I tillegg kan et godt samarbeid mellom skole og hjem være avgjørende for å fange opp og forhindre skolefravær. Ingen kan derimot slå fast at noe er viktigere enn noe annet. Vi finner også noen studier som er kritisk til denne inndelingen for å forstå årsaker til skolefraværet, blant annet Lund (2020) og Knage (2021). De opplever at tidligere forskning på fenomenet ikke har fanget kompleksiteten i problemet, og at det individuelle har fått overdreven oppmerksomhet.

Lund, Fisker & Hansen (2024) har samlet opp resultater fra forskning som eksplisitt undersøker fravær fra barn og unges perspektiv. Hovedfokus er hvordan den enkeltes opplevelse av meningsfullhet og tilhørighet påvirker nærvær og fravær. Forskingen understøtter at god klasseledelse, inkluderende praksis og arbeid som fremmer en følelse av fellesskap er viktig for å forebygge bekymringsfullt fravær.

De finner i sine analyser syv tematikker som oftest forekommer i elevenes framstillinger og er viktig å ta med seg når man skal kartlegge fravær:

1. Fravær starter ofte som mentalt fravær
  - Eleven er fysisk til stede, men mentalt fraværende
  - Det begynner med sporadisk fravær, men utvikler seg negativt
2. Utrygghet knyttet til:
  - Prestasjoner, oppmerksomhet
  - Lærere og andre voksne
  - Andre elever eller klassemiljøet
3. Relasjoner og sosial utstøtelse
4. Faglighet og kjedsomhet
  - Både de som får for lite utfordringer og de som ikke klarer å henge med
5. Finner mening andre steder
  - Meningsfullhet og fellesskap finnes utenfor skolen. Ofte i kombinasjon med noen av de andre tematikkene
6. Urettferdighet og kjeft/utskjelling
  - Elever som opplever dette kan ofte ha underliggende vansker som for eksempel ADHD, traumer osv.
7. Når skolen velges – hva er årsakene til det?
  - Understreker viktigheten av å undersøke hva som faktisk oppleves som positivt ved skolen og bygge på dette. Viktig å også fokusere på faktorer som skaper nærvær.

Kunnskapsstatus og anbefalinger - Forebygging av fravær

Denne delen av rutinen tar for seg hvordan det skal jobbes med forebygging, både generelt og spesifikt. Målsetningene er basert på anbefalinger i norsk og internasjonal forskning om temaet gjengitt i kapittelet kunnskapsgrunnlag innledningsvis i denne rutinen.

Generelle forebyggende tiltak

Også når det gjelder fravær viser forskningen at generelle tiltak knyttet til et trygt og inkluderende skolemiljø vil ha betydning.

Aktuelle tema på alle trinn:

- Fremme et trygt og inkluderende læringsmiljø med rimelig grad av arbeidsro
  - o Fremmer faglig, sosial og emosjonell utvikling/læring og øker elevengasjement
  - o “Gleder meg” til å gå på skolen (ikke at de «gruer seg»)

- Oppleve tilhørighet til skolen, skolearbeidet, lærere og medelever
- Fremme gode relasjoner mellom lærer/voksne i skolen/SFO og elev (god klasseledelse og sosial støtte kan dempe stress/angst, fremme trygghet, forutsigbarhet og faglig/sosial læring)
- Fremme gode relasjoner mellom elevene
  - Forebygge mobbing/krenkelse, avvising og annen venneproblematikk
  - Redusere ensomhet/isolasjon
- Fremme relevans, engasjement og elevmedvirkning/-involvering – se meningen/verdien av skole og skolearbeid – oppleve mestring og unngå at de «kjeder seg»
- Forutsigbarhet og gode overganger: ved alle endringer, overganger i løpet av en skoledag og mindre strukturerte fag, skoledager/-aktiviteter + etter lange opphold (ferie og sykdom) og skolestart og skolebytte/overganger mellom skoleslag: gir økt kontroll
  - Gi mest mulig informasjon på forhånd, muntlige og skriftlige beskjeder, visuelt/film (hva skal skje, hvordan, når og med hvem)
  - Noen elever trenger utstrakt grad av forutsigbarhet f.eks. elever med nevroutviklingsforstyrrelser
- Etablere et godt samarbeid mellom skole-hjem (bygge bro i fredstid)
- Ha fravær/nærvær som tema i samtaler, foreldremøter, utviklingssamtaler osv. i hele løpet fra helsestasjon og ut skoletiden.

Spesifikke forebyggende fraværstiltak

Ved siden av de generelle tiltakene peker forskningen også på ulike spesifikke forebyggende tiltak som er særlig relevante når det handler om fraværstematikk. Det er viktig å merke seg at dette i stor grad omhandler systemiske tiltak som skal legges til rette for og lage nødvendig systematikk rundt tiltak som gjennomføres blant elever og elever i deres fellesskap. Systematikken som er gjeldende i Søndre Land sine skoler presenteres senere i denne rutinen. Aktuelle tiltak vil være:

- Tema prioriteres av skoleeier og skoleledelse
- Prosedyrer og retningslinjer for forebygging og fraværarbeid

- Når og hvordan håndtere skolefravær, inkl. når varsle foreldre (alle trinn)
- Ledelsen følger jevnlig opp og etterspør om tiltak blir gjennomført og undersøkt
- Etabler fraværsteam i kommunen/skolen – medlemmer med sammensatt kompetanse
- Gode rutiner for å registrere og analysere fraværdata
  - Fraværsgrunn?
  - Minst 2 x/mnd (helst hver uke): gjennomgå fraværsprotokollen
    - Gir oversikt: kommune, skole og trinn/klasse (grupper?)
    - Identifiser «elever i risiko» (analyse av fraværdata, observasjon av atferd, foreldre tar kontakt ved tegn hjemme)
    - Hvor lenge har det pågått/utviklet seg?
    - Mønster i fravær/atferd? F.eks. fravær i spesielle fag/timer/aktiviteter, oppstart etter ferie/helg, annenhver uke?
    - Ved oppfølging av tiltak: fungerer de? Behov for videre kartlegging, andre tiltak, videre henvisning?
- Opplæring av lærere og andre ansatte i skolen (og hjelpeinstansene) i forhold til nærvær-/fraværarbeid:
  - Betydningen av skolenærvær og mulige konsekvenser av skolefravær
  - Intervensjoner i klassen for å fremme skolenærvær og forebygge skolefravær
  - Hva brukes fraværdata til?
  - betydningen av å føre fravær på alle trinn
  - Tidlige tegn til skolefravær
  - Hva er lærerens ansvar når tegn oppdages og når fravær blir identifisert (skolens prosedyrer)?
  - Hvilken hjelp av hvem kan lærere få? Hvor langt skal lærer/andre strekke seg?
  - Den viktige foreldresamtalen – hvem kan bistå?
- Opplæring/refleksjon/informasjon til foreldre og elever- foreldremøte hver høst (alle trinn), f.eks.
  - Betydningen av skolenærvær og mulige konsekvenser av skolefravær
  - Tidlige tegn til fravær/mistrivsel
  - Rask melding om fravær (første time?) fra foreldre (og lærere)

- Når syk/permisjon?
- Hva gjør foreldre ved tidlige tegn til mistrivsel/utrygghet/stress
- Mestringsstrategier ved stress
- Foreldre som gode rollemodeller
- Hvordan omtale skolen/medelever/andre foreldre hjemme
- Foreldrestiler, leggetid, søvn, spill, sosiale media, kosthold, fysisk aktivitet, etc.

Rutine for registrering og oppfølging av fravær

Gode fraværsrutiner kan forhindre at fravær utvikler seg til langvarig alvorlig skolefravær. Følgende punkter gjelder for skolene i Søndre Land kommune:

- Fravær føres i IST
  - a. Kontaktlærer er ansvarlig for at fraværet er oppdatert
  - b. Faglærer fører fravær i egne timer
- Melding om fravær (IST)
  - a. Ved fravær skal foresatte skrive melding i tråd med bestemmelsene i rutine for kommunikasjon mellom skole og hjem.

Faser i oppfølgingsarbeidet

- Kontaktlærer/ev. faglærer sjekker meldinger om fravær, og fører i IST. Årsaken til fraværet skal også registreres.
- Er eleven borte, og det ikke er mottatt fraværsmelding, skal hjemmet kontaktes. Får man ikke svar, kontaktes ledelsen eller ansatt i det lokale skolemiljøteamet som følger opp til fraværet er avklart.
- Alt udokumentert fravær skal følges opp med umiddelbar kontakt med hjemmet.

UKESJEKKEN

- Kontaktlærer sjekker status på fraværet og vurderer årsakene. Er noe uklart, kontaktes hjemmet. Får man ikke svar, eller årsakene fortsatt er uklare, kontaktes ledelsen som tar det med til det lokale skolemiljøteamet for videre oppfølging. Det avklares i teamet om kontaktlærer skal fortsette å ha ansvaret for oppfølgingen eller om en i skolemiljøteamet overtar ansvaret. som har ansvaret i den enkelte sak.
- I det en elev når åtte dager eller mer skal dette meldes ledelsen. Ledelsen kobler inn skolemiljøteamet og avklarer hvem som følger opp hjemmet.

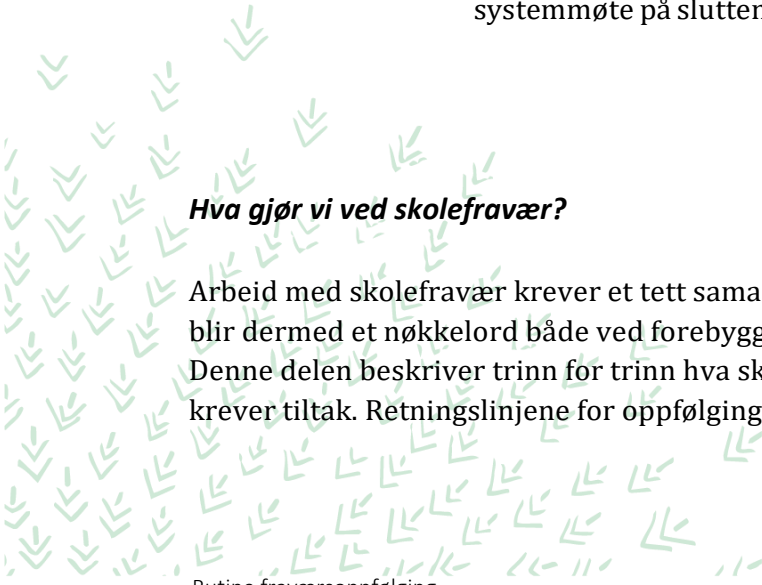
MÅNEDSSJEKKEN

- Oversikt over sist måneds fravær for hver klasse sendes ledelsen som tar det inn i det lokale skolemiljøteamet og/eller kontaktmøte med PPT. Årsaker/begrunnelser og bekymring kommenteres.
- Bekymringsfullt fravær, som ikke allerede er avdekket og fulgt opp ved dag- og ukessjekkene, tas opp. Det avklares hvem som følger opp videre.

SEMESTERSJEKKEN

- Status på fravær skal være tema på skolens systemmøte på slutten av hvert semester.

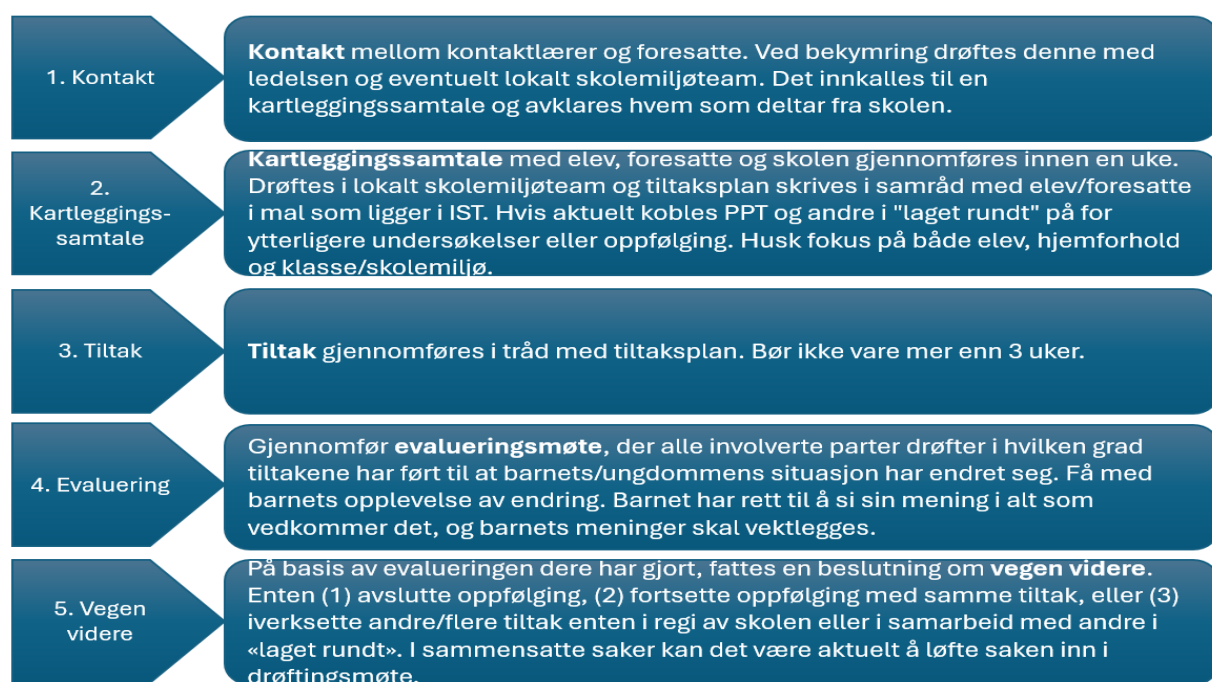
Hva gjør vi ved skolefravær?

Arbeid med skolefravær krever et tett samarbeid mellom alle involverte parter. *Samarbeid* blir dermed et nøkkelord både ved forebygging og oppfølging av alvorlig skolefravær. Denne delen beskriver trinn for trinn hva skolen skal gjøre når en elev har skolefravær som krever tiltak. Retningslinjene for oppfølging av skolefravær er illustrert nedenfor i en

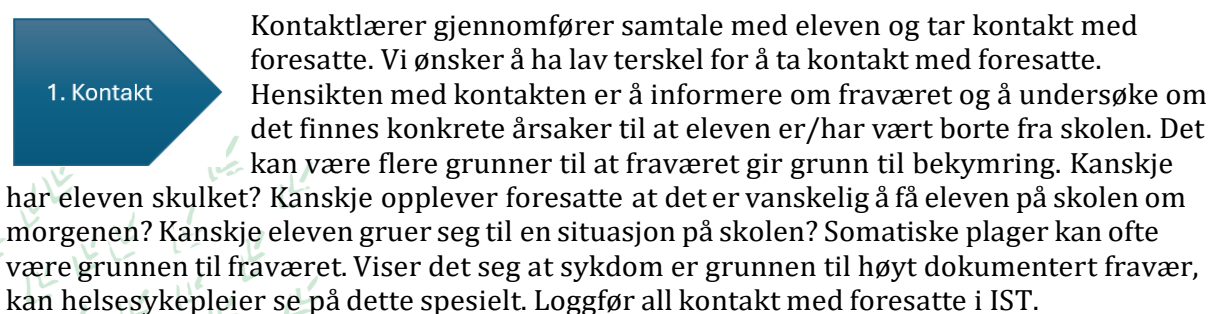

trappetrinnmodell. En forutsetning for å følge opp skolefravær er at kontaktlærer til enhver tid har oppdatert oversikt over elevens fravær, beskrevet i oppfølgingsrutine i forrige kapittel.

Trappetrinnmodellen viser hvordan skolen går frem ved skolefravær som krever tiltak. Modellen har samme struktur som den overordnede kommunale handlingsveilederen som er utviklet.

Nedenfor beskrives de ulike trinnene mer i detalj.

2. Kartleggings- samtale

Har vi grunnlag for bekymring etter første kontakt med foresatte, går vi videre i trappa og innkaller til en kartleggingssamtale. Den ansvarlige for saken i skolens skolemiljøteam er ansvarlig for dette, og det avgjøres hvem det er hensiktsmessig å ha med.

Samtalen bør skje innen én uke. I noen tilfeller er det naturlig å ta samtalen med foresatte og barn sammen, i andre tilfeller er det best å dele i to samtaler.

Hvis aktuelt kobles PPT og andre i "laget rundt" på for ytterligere undersøkelser eller oppfølging. Husk fokus på både elev, hjemforhold og klasse/skolemiljø. Fra PPT sin side kan det, i tråd med kommunens handlingsveileder, være aktuelt å gjennomføre pedagogisk analyse.

3. Tiltak

Tiltaksplan skrives i mal i IST. Nedenfor gjengis sentrale prinsipper som bør ligge til grunn for tiltaksplanen. Kartleggingen brukes som utgangspunkt for tiltaksplanen. Det må avklares hvem som er kontaktperson mot hjemmet. Fortrinnsvis bør det være kontaktlærer, men det bør avklares i det lokale skolemiljøteamet hva som er mest hensiktsmessig. Hyppig kontakt i fraværperioden gjør tilbakekomsten lettere.

Grunnleggende prinsipper

- Tiltak ved bekymringsfullt fravær krever skreddersøm. Elever, skoler, og familier kan være veldig forskjellige og tiltak må tilpasses deretter.
- Tidlig oppdagelse og intervensjon er avgjørende for prognosen ved skolefravær. Intensiv oppfølging på et tidlig stadium vil i stor grad øke sjansene for en god prognose og være svært ressursbesparende på sikt.
- Et viktig mål er at eleven skal hjelpes til å være på skolen i størst mulig grad. I svært mange tilfeller vil den viktigste behandlingen ved skolevegring nettopp være å hjelpe eleven til å være på skolen og å opprettholde dagliglivets rutiner.
- De fleste elever som vegrer seg for å gå på skolen, ønsker egentlig å gå og å være som alle andre, men de greier det ikke. Skolevegring handler ikke om vond vilje eller latskap. Tiltak handler ofte om å fjerne hindringer som er for store, samt å lære eleven nye måter å møte utfordringer på. Øvelse gjør mester.
- Tiltak ved skolevegring vil ofte innebære å senke kravene til eleven i situasjoner/fag/aktiviteter som eleven opplever som vanskelige, for deretter å trappe opp utfordringene ettersom eleven viser mestring.
- Ofte vil tiltak for elever med skolevegring innebære at skolen i en periode gir en viss grad av særbehandling og er fleksible i henhold til vanlige skolerutiner. For eksempel at eleven ikke behøver å rekke opp hånda i timene eller delta i gym. Særbehandling rettferdiggjøres ved at dette skal skje i en avgrenset periode og at det tjener hovedmålet som er at eleven skal være på skolen. Det er dermed viktig å ha en plan for nedtrapping av særbehandlingen, og opplyse både elev og foresatte om fare for stigmatisering.
- Arbeid med skolevegring krever tett samarbeid og god informasjonsflyt mellom elev, skole, hjem og eventuelt eksterne instanser.

- Skolen må raskt ta kontakt med eksterne hjelpeinstanser ved behov; enten for å få veiledning til utforming av tiltak eller dersom en ser at eleven eller familien trenger oppfølging som skolen ikke kan gi.

Barn som vegrer seg for å gå på skolen trenger å bli hørt og at det gjøres tilpasninger. De får også trygghet gjennom at voksne rundt er trygge og tydelige ledere med forventning om at det vi avtaler følges opp. Vegring kan lett skape usikkerhet hos foresatte og de rundt. I møte med foresatte gjelder derfor det samme; de har behov for bli hørt som ekspert på sitt barn, og samtidig at skolen er trygge og tydelige ledere og forventer at foreldre følger opp som avtalt. Emosjonell støtte og veiledning av foreldre kan være hensiktsmessige tiltak, da kan viderehenvisning til kommunalt familieteam være aktuelt.

Sykdom

Noen barn kan ha psykisk eller fysisk sykdom, som medfører innleggelse på sykehus/døgnavdeling. De kan i perioder være ute av stand til å gå på skolen, men for de aller fleste er tilbakeføring til skolen et mål. Ved utskrivning fra sykehus bør skolen og andre fra kommunen være med på et møte med sykehuset og kartlegge disse punktene/områdene:

- Hvordan få til trygghet, forutsigbarhet, gode relasjoner for barnet/ungdommen?
Suksesskriterier?
- Behov for veiledning til foreldre og/eller lærere?
- Behov for søknad om pleiepenger/ omsorgslønn/ sykmelding foreldre?
- Behov for støtte i hjemmet? Hvor mange timer?
- Klarhet i hvor stor grad det er realistisk at barnet/ungdommen kan nyttiggjøre seg et opplæringstilbud (konkret: hva er realistisk faglig nivå/utfordringer, antall timer pr dag/uke?)
- Form og opptrapping av evt. eksponeringsterapi ved angst?
- Behov for å hvile eller skjerming?
- Behov for samtaleterapi?

4. Evaluering

Tiltaksplanen består av et langsiktig mål, ett eller flere kortsiktige mål, de konkrete tiltakene og til slutt en evalueringsdel. Evalueringsdelen skal tydeliggjøre hvorvidt delmålene er nådd og samtidig om tiltakene har vært effektive og riktige. Det er viktig at eleven ikke utsettes igjen og igjen for tiltak som ikke virker. Det er viktig at også plan B evalueres. Basert på evalueringen skal skolen i samarbeid med foresatte igjen vurdere hvorvidt det er behov for hjelp fra andre instanser.

5. Vegen videre

På basis av evalueringen dere har gjort fattes en beslutning om veien videre.

Det er tre mulige utfall av evalueringen:

1. Tiltakene har hatt ønsket effekt, det er ikke lenger grunn til å bekymre seg, og oppfølgingen kan avsluttes.
2. Tiltakene har effekt, men dere er fremdeles ikke i mål. Arbeidet fortsetter gjennom en videreføring av tiltaksplan.

Eller

Dere ser at tiltakene ikke har gitt ønsket effekt, men vurderer at det kan iverksettes andre tiltak innen egen tjeneste. Hvis det er tilfelle anbefales det å gå tilbake til Nivå 1 – trinn 3 i kommunens handlingsveileder og utforske andre mer aktuelle tiltak. Her kan bistand fra PPT til å gjennomføre en pedagogisk analyse være en aktuell ressurs hvis det ikke ble gjennomført i den innledende kartleggingen.

3. Tiltakene har ikke gitt ønsket effekt. Dere ser behov for hjelp fra andre kommunale tjenester. Saken tas opp til drøfting i aktuelle samarbeidsmøter (Nivå 2, trinn 1, Kontaktmøter med PPT o.l.). I saker som oppleves sammensatte er det anbefalt å melde saken inn til tverrfaglig drøftingsmøte. I sistnevnte kan det også drøftes om saken krever involvering av eksterne instanser (Eksempelvis BUP).

NB! Barnet har rett til å si sin mening i alt som vedkommer det, og barnets meninger skal vektlegges.

Om saken blir løftet videre opp på nivå 2 eller 3 i kommunens handlingsveileder, er det viktig å få samtykke fra foresatte til å involvere eksterne samarbeidspartnere.

Vedlegg: Innhold kartleggingssamtale

Kartleggingssamtale ved bekymring for fravær
Rammer for en god samtale   Velg et møterom der dere ikke blir forstyrret og avtal på forhånd hvor lang samtalen skal være.   I forkant av samtalen må det avklares om eleven skal være med.   Hvis eleven ikke deltar, må eleven få god informasjon om hva som blir sagt og gjort, og hvorfor. Flere elever forteller at det er viktig for dem at kontaktlærer snakker med dem direkte.   Forbered deg. Forhør deg med andre lærere eleven forholder seg til, ansatte på SFO, eller lignende, som kan bidra med viktig informasjon. Ha som utgangspunkt at man sammen undrer seg og leter etter årsaker til fraværet.   Ta høyde for følelsesmessige reaksjoner hos foresatte og elev. Bekreft og anerkjenn følelsene uten å gå i forsvar.
Samtalens start   Informert om at et av formålene med samtalen er å dele skolens bekymring for elevens fravær.   Gi en konkret tilbakemelding på omfanget av fraværet.   Informert om at skolen har rutiner for oppfølging av alvorlig skolefravær. Si at dette innebærer at det gis informasjon til skolens ledelse, og at det gjennomføres en samtale med mål om å komme frem til tiltak som vil gi en normal tilstedeværelse.   Informert om at skolen har ansvar for at elever har en god og trygg skolehverdag og at foresatte har ansvar for at eleven kommer til skolen.   Det kan være nyttig å vise foresatte denne handlingsplanen.
Forslag til spørsmål til eleven   Trives du på skolen og på fritiden?   Har du venner på skolen? Hva liker du å gjøre på fritiden? (idrett, dataspill, mobilbruk?)   Er det noe du opplever som vanskelig eller ubehagelig på skolen? Er det spesielle fag du liker/ikke liker? Hvordan opplever du prøver? Hvordan går det med lekser?   Er det lærere eller andre voksne på skolen som du har et godt/ikke godt forhold til?   Blir du plaget eller mobbet på skolen, i friminuttene, på skoleveien eller i fritiden?   Hva gjør du når du ikke er på skolen?   Hvordan kunne du ønske at skoledagen din var?   Er det noe jeg kan gjøre annerledes for at du skal ha det bra på skolen?

Forslag til spørsmål til foresatte

Hvordan opplever du/dere at barnet trives på skolen/fritiden?

Opplever du/dere at det er spesielle årsaker til at barnet ikke er på skolen?

Kan forhold på skolen gjøre at barnet har fravær? Kan forhold utenfor skolen bidra til fravær?

Er det helsemessige årsaker til at barnet er borte fra skolen?

Hvordan var barnets tidlige utvikling, og dets tidligere erfaring med barnehage og skole?

Hva gjør eleven når han/hun er hjemme fra skolen?

Hvordan er elevens morgenrutiner? Kveldsrutiner? Søvn? Skjermtid? Mobilbruk?

Kartlegg foresattes behov for støtte: Er det noe du/dere som foresatte har behov for hjelp til? Hvem kan hjelpe?

Hva tenker du/dere at skolen kan gjøre for at barnet skal komme på skolen?

Samtalens avslutning

Gi en kort oppsummering av samtalen.

Hva tenker vi er mulige utløsende og opprettholdende faktorer for fraværet?

Avtal vegen videre. Bruk tiltaksplanen, avtal et møte for å evaluere avtalen om tre uker.

Avklar tydelige rammer for videre kontakt: når det skal være kontakt og hvordan (bruk av mail/sms/telefontid)

Drøft om det er behov for ytterligere kartlegging, videre henvisning eller bekymringsmelding.

Etter samtalen

Skriv et kort referat og send kopi til alle deltakere.

Henvis eventuelt videre.